

U S T A W A

z dnia..... 2017 r.

o zmianie ustawy - Kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw ¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2015 r. poz. 1094, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 27 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Od zastępczej kary aresztu lub wykonywania pracy, o której mowa w art. 25 § 1, sprawca może być uwolniony w każdym czasie przez wpłacenie kwoty pieniężnej przypadającej jeszcze do uiszczenia.”;

2) w art. 47 uchyla się § 9;

3) w art. 65 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto umyślnie wprowadza w błąd organ państwowy lub instytucję upoważnioną z mocy ustawy do legitymowania:

1) co do tożsamości własnej lub innej osoby,

2) co do swego obywatelstwa, zawodu, miejsca zatrudnienia lub zamieszkania, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.”;

4) art. 77 otrzymuje brzmienie:

„Art. 77. Kto nie zachowuje zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia,

podlega karze ograniczenia wolności, grzywny albo karze nagany.”;

5) w art. 87 § 1-2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Kto, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 100 złotych.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych, z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych,

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 774, 1485, 1634 i 1707 oraz z 2017 r. poz. 966.

§ 1a. Tej samej karze podlega, kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem podobnie działającego środka prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, a także w ruchu wodnym lub powietrznym inny pojazd niż określony w § 1.

§ 2. Kto, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, a także w ruchu wodnym lub powietrznym inny pojazd niż określony w § 1.

podlega karze aresztu do 14 dni, karze ograniczenia wolności albo grzywny.”;

6) art. 108 otrzymuje brzmienie:

„Art. 108. Kto szczyje psem człowieka,

podlega karze ograniczenia wolności, grzywny albo karze nagany.”;

7) w art. 119 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 400 złotych,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.”;

8) w art. 120 § 1 otrzymuje brzmienie;

„§ 1. Kto w celu przywłaszczenia dopuszcza się wyrębu drzewa w lesie albo kradnie lub przywłaszcza sobie z lasu drzewo wyrąbane lub powalone, jeżeli wartość drzewa nie przekracza 400 złotych,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.”;

9) w art. 122 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Kto nabywa mienie, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży lub z przywłaszczenia, lub pomaga do jego zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej mienie to przyjmuje lub pomaga do jego ukrycia, jeżeli wartość mienia nie przekracza 400 złotych,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Kto nabywa mienie, o którym na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że zostało uzyskane za pomocą kradzieży lub przywłaszczenia, lub pomaga do jego zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej mienie to przyjmuje lub pomaga do jego ukrycia, jeżeli wartość mienia nie przekracza 400 złotych,

podlega karze grzywny albo karze nagany.”;

10) w art. 124 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto cudzą rzecz umyślnie niszczy, uszkadza lub czyni niezdatną do użytku, jeżeli szkoda nie przekracza 400 złotych,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.”;

11) w art. 130 w § 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Przepisów art. 119, 122 i 124 nie stosuje się.”;

12) w art. 147a § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto wykonuje działalność leczniczą lub prowadzi zakład leczniczy dla zwierząt bez wymaganego wpisu do rejestru lub ewidencji,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487) w art. 43¹ ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„l. Kto spożywa napoje alkoholowe wbrew zakazom określonym w art. 14 ust. 1 i 2a-6 albo nabywa lub spożywa napoje alkoholowe w miejscach nielegalnej sprzedaży, albo spożywa napoje alkoholowe przyniesione przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania,

podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1930 oraz z 2016 r. poz. 1948) w art. 13 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 w pkt 5 po lit. e dodaje się f w brzmieniu :

„f) sprawcach wykroczeń, osobach podejrzanych o popełnienie wykroczeń oraz obwinionych i ukaranych za wykroczenia przeciwko mieniu z art. 119 § 1, art. 120 § 1, art. 122 § 1 i 2 oraz art. 124 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2015 r. poz. 1094, z późn. zm.³⁾).”;

2) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 5 lit. a i f, obejmują.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713, 1265 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 708, 962 i 966) wprowadza się następujące zmiany:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 774, 1485, 1634 i 1707 oraz z 2017 r. poz. 966.

1) w art. 54 :

a) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. W stosunku do osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia stosuje się odpowiednio przepisy art. 74 § 3, art. 74 § 3a i art. 308 § 1 Kodeksu postępowania karnego.”;

b) po § 9 dodaje się § 10 w brzmieniu:

„§ 10. W toku czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia z art. 119 § 1, art. 120 § 1, art. 122 § 1 i 2 oraz art. 124 § 1 Kodeksu wykroczeń organ prowadzący uzyskuje z rejestru sprawców wykroczeń dane o wcześniejszym popełnieniu tego rodzaju wykroczeń przez osobę, o której mowa § 6. ”;

2) w art. 97 :

a) w § 1 :

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) stwierdzi popełnienie wykroczenia w szczególności za pomocą przyrządu kontrolno-pomiarowego lub urządzenia rejestrującego, a sprawca nie został schwytany na gorącym uczynku lub bezpośrednio potem, i nie zachodzi wątpliwość co do sprawcy czynu,

- część wspólna otrzymuje brzmienie:

„- w tym także, w razie potrzeby, po przeprowadzeniu w niezbędnym zakresie czynności wyjaśniających, podjętych niezwłocznie po ujawnieniu wykroczenia. Nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego powinno nastąpić nie później niż po upływie 90 dni od ustalenia sprawcy wykroczenia.”;

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Funkcjonariusz nakładający grzywnę obowiązany jest wskazać jej wysokość, określić zachowanie stanowiące wykroczenie, datę i miejsce jego popełnienia oraz kwalifikację prawną a także poinformować sprawcę wykroczenia o prawie odmowy przyjęcia mandatu karnego i o skutkach prawnych takiej odmowy.”;

3) w art. 98 § 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„§ 4. Mandatem karnym, o którym mowa w § 1 pkt 3, można nałożyć grzywnę w razie stwierdzenia wykroczenia, którego sprawcy nie zastano na miejscu jego popełnienia, gdy nie zachodzi wątpliwość co do osoby tego sprawcy. Mandat zaoczny :

1) pozostawia się w takim miejscu, aby sprawca mógł go niezwłocznie odebrać, albo

2) doręcza się sprawcy.

§ 5. Mandat karny, o którym mowa w § 1 pkt 3, powinien wskazywać, gdzie w terminie 14 dni ukarany może uiścić grzywnę oraz informować o skutkach jej nieuiszczenia w tym terminie. Mandat ten staje się prawomocny z chwilą uiszczenia grzywny we wskazanym miejscu i terminie. Termin do uiszczenia grzywny liczy się od dnia:

- 1) wystawienia mandatu - w wypadku, o którym mowa w § 4 pkt. 1;
- 2) doręczenia mandatu - w wypadku, o którym mowa w § 4 pkt 2.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 119 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Bezrobotny, który podjął zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą bez powiadomienia o tym właściwego powiatowego urzędu pracy, podlega karze grzywny”;

2) w art. 120 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Cudzoziemiec, który nielegalnie wykonuje pracę, podlega karze grzywny.”;

3) w art. 122 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto:

1) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy lub nie opłaca ich w przewidzianym przepisami terminie,

2) nie zgłasza wymaganych danych lub zgłasza nieprawdziwe dane mające wpływ na wymiar składek na Fundusz Pracy lub udziela w tym zakresie nieprawdziwych wyjaśnień albo odmawia ich udzielenia

- podlega karze grzywny.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 656, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 35;

2) art. 36 otrzymuje brzmienie:

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w M.P. poz. 795.

„Art. 36. Postępowanie w sprawach określonych w art. 34 prowadzi się na podstawie ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713, 1265 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 708, 962 i 966).”.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Cel projektu

Prawo wykroczeń jest działem prawa karnego, zarówno w aspekcie materialno-prawnym jak i procesowym, które w przeważającej części obejmuje zachowania naruszające normy prawne o charakterze administracyjno-porządkowym. To nie oznacza, że ich charakter jest jednolity. Obok zachowań polegających na tym, że sprawca wykonuje działalność gospodarczą bez wymaganego zgłoszenia, spotykamy typy czynów zabronionych o stricte karnym charakterze. Kodeks karny oraz Kodeks wykroczeń w obszarze stychnym pomiędzy przestępstwami a wykroczeniami przeciwko mieniu wyodrębniają bowiem tzw. typy przepołowione. Czyny realizujące znamiona tych typów, rozgranicza – na czyny realizujące znamiona odpowiedniego przestępstwa bądź wykroczenia – kryterium wartości przedmiotu czynności wykonawczej lub wysokość szkody.

Nowelą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247 z późn. zm.), która w części dotyczącej art. 2 weszła w życie 9 listopada 2013 r., wprowadzona została zmiana wartości granicznej szkody decydującej o zakwalifikowaniu kradzieży jako przestępstwa lub wykroczenia. Ustawodawca odniósł tę kwotę do 1/4 minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2015 r. poz. 2008 z późn. zm.), w miejsce wartości określonej dotychczas w sposób kwotowy. Dotyczyło to czynów kwalifikowanych jako zabór cudzej rzeczy ruchomej (art. 278 § 1 k.k. - 119 § 1 k.w.), przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej (art. 284 § 1 k.k. - art. 119 § 1 k.w.), zniszczenia mienia (art. 288 § 1 k.k. - art. 124 § 1 k.w.) oraz paserstwa umyślnego i nieumyślnego (art. 291 k.k. - art. 122 § 1 k.w. i art. 292 k.k. - art. 122 § 2 k.w.), gdzie granica między przestępstwem a wykroczeniem wynosiła wówczas 250 zł. W przypadku wyrębu i zaboru drzewa w lesie (art. 290 § 1 k.k. - art. 120 § 1 k.w.) próg ten był ustalony na kwotę 75 zł. W chwili wejścia w życie nowych przepisów wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę wynosiła 1600 zł.

Z punktu widzenia pragmatycznego wymaga to korekty.

Wprowadzone nowelą z dnia 27 września 2013 r. zmiany w zakresie zastąpienia systemu kwotowego - parametrycznym nie spełniają bowiem pokładanych oczekiwań w zakresie wpływu na pożądaną kierunek stosowania prawa, a to z tego względu, iż konkretna

wysokość minimalnego wynagrodzenia nie jest wartością stałą, gdyż ulega okresowym zmianom na mocy aktów wykonawczych do ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę – rozporządzeń Rady Ministrów. Ponadto kryterium rozgraniczenia typów czynów zabronionych, których kwalifikacja uzależniona jest od kwoty przedmiotu czynności wykonawczej nie powiązано wówczas z czasem, w jakim doszło do ich popełnienia.

Ponadto przedmiotowy projekt eliminuje nieścisłości powstałe w związku z dotychczasowymi regulacjami w art. 130 § 1 pkt 2 k.w. który dotyczy czynów przepołowionych kradzieży i przywłaszczenia (art. 119), kradzieży leśnej (art. 120), pasterstwa (art. 122) oraz zniszczenia uszkodzenia bądź uczynienia rzeczy niezdatną do użytku (art. 124).

Celem projektu jest również wyeliminowanie istniejącej dotychczas niespójności w zakresie regulacji art. 147a § 1 k.w.

Projekt przewiduje także wprowadzenie regulacji prawnej umożliwiającej uwolnienie się sprawcy od drugiego rodzaju kary zastępczej wykonywanej w formie pracy społecznie użytecznej.

Pozostałe zmiany dokonywane w Kodeksie wykroczeń (art.65 § 1 k.w., art. 77 k.w., art. 87 k.w., art. 108 k.w.), art. 43¹ ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, art. 119 ust.2, art. 120 ust.2, art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, dotyczą uelastycznienia lub zaostżenia sankcji grożących za niektóre wykroczenia w celu usprawnienia prowadzonych postępowań w sprawach o wykroczenia. Wykroczenia, co do których ma nastąpić uelastycznienie stosowanych kar są stosunkowo powszechne w praktyce orzeczniczej. W sądach rejonowych w latach 2013-2015 wszczęto postępowań za czyny z art. 65 k.w. odpowiednio, co do 5 294, 5 201 i 4 829 osób. W zakresie wykroczeń z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z których jak wynika z praktyki orzeczniczej zdecydowaną większość stanowią czyny z art. 43¹ ust. 1, w latach 2013-2015 wszczęto odpowiednio 18 009, 20 716, 19 457 postępowań, a co do wykroczeń z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z wyłączeniem art.123, przeprowadzono postępowań odpowiednio w 2 739, 2 690, 2 896 sprawach.

Zmiana przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (art. 35 i art.36), wynika z planowanych uregulowań wprowadzonych w Kodeksie wykroczeń.

Projekt przewiduje także utworzenie elektronicznego rejestru sprawców wykroczeń przeciwko mieniu z art. 119 §1 k.w., art. 120 § 1 k.w., art. 122 § 1 i 2 k.w. i art. 124 § 1 k.w., osobach podejrzanych o popełnienie tych wykroczeń, obwinionych i ukaranych oraz podstawę prawną uzyskiwania tych danych przez uprawnione organy w toku prowadzonego postępowania.

Pozostałe zmiany w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia są odpowiedzią zarówno na postulaty praktyki, nauki, jak i rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego, którego orzeczenia w sprawach karnych mają wpływ na procedurę wykroczeniową. Celem nowelizacji jest usprawnienie postępowania m.in poprzez wyeksponowanie roli postępowania mandatowego jako trybu najczęściej stosowanego w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, co ma posłużyć ograniczeniu liczby spraw wpływających do sądów m.in. z tego powodu, że ukarany mandatem nie był w stanie na czas uiścić grzywny nałożonej mandatem zaocznym.

Występujące w ostatnich latach zjawisko znacznego wzrostu liczby wniosków o ukaranie wpływających do sądów rejonowych - wydziałów karnych (w 2004 r., tj. na początku obowiązywania ustawy, wpłynęło ich około 440 tys., zaś już w 2015 r. liczba ta wzrosła do około 576 tys.) jest wysoce niepokojące, ponieważ oprócz symptomu spadku skuteczności trybu mandatowego, pociąga za sobą konieczność angażowania sądów w sprawy, które w istocie powinny pozostawać załatwiane na wcześniejszym etapie postępowania. Proponowane przepisy, w tym dotyczące zasad określania terminu, w trakcie którego dopuszczalne jest nałożenie grzywny w drodze mandatu, mają za zadanie odwrócenie tej tendencji. Dotychczas istotny wpływ w zakresie funkcjonowania postępowania mandatowego miało rozszerzenie tego trybu na wykroczenia stwierdzone przy użyciu różnego rodzaju urządzeń kontrolno-pomiarowych lub rejestrujących. W takiej sytuacji nałożenie grzywny w drodze mandatu zwykle nie jest możliwe bez przeprowadzenia czynności wyjaśniających w związku z koniecznością ustalania sprawcy tak ujawnionego wykroczenia. Powodowało to kolejne wydłużanie terminów, w których organ mandatowy mógł nałożyć grzywnę do rozmiarów sprzecznych z założeniami postępowania mandatowego, jako prowadzonego bez zbędnej zwłoki. Tendencja ta występowała pomimo,

iż w nauce od dawna zwracano uwagę, że nakładanie grzywny w drodze mandatu możliwe jest tylko wówczas, gdy znana jest osoba sprawcy. Od tego też momentu należy liczyć początek terminu do jej nałożenia. Ustawodawca zaś coraz to wydłużał termin do wydania takiego rozstrzygnięcia.

2. Przedmiot regulacji.

W art. 1 pkt 1 projektowanej ustawy następuje zmiana przepisu art. 27 § 1 k.w., co jest wynikiem postulatów praktyki i doktryny. Przepis art. 25 § 1 k.w. określa przesłanki orzekania kar zastępczych w przypadku bezskuteczności egzekucji grzywny oraz w sytuacji, gdy z okoliczności sprawy wynika, że egzekucja grzywny byłaby bezskuteczna. W takich przypadkach ustawodawca przewiduje zamianę grzywny na zastępczą karę aresztu lub pracę społecznie użyteczną. Ustawa umożliwia jednak uwolnienie się od kary zastępczej aresztu w razie wpłacenia przez ukaranego kwoty pieniężnej przypadającej jeszcze do uiszczenia (art. 27 § 1 k.w.) W aktualnej regulacji prawnej pominięto możliwość uwolnienia się od drugiego rodzaju kary zastępczej wykonywanej w formie pracy społecznie użytecznej. W przypadku orzeczenia zastępczej kary pozbawienia wolności albo pracy społecznie użytecznej za grzywnę orzeczoną za przestępstwo, taka możliwość jest przewidziana (art. 47 § 2 k.k.w.). Oznacza to brak spójności w systemie rozwiązań oraz uniemożliwia wykonanie kary w takiej formie w jakiej nastąpiło pierwotne orzeczenie sądu. Jest przy tym oczywiste, że wykonanie kary grzywny zapewnia szybsze zakończenie toczącego się postępowania wykonawczego i jest bardziej korzystne z punktu widzenia interesu fiskalnego Skarbu Państwa.

Zmiany wprowadzane przepisami art. 1 pkt 2, 7, 8, 9 i 10 dotyczą tzw. "czynów przepołowionych". Jurydyczna konstrukcja wykroczeń stypizowanych w art. 119 § 1 k.w., art.120 § 1 k.w., art.122 § 1 i 2 k.w. oraz art. 124 § 1 k.w. stwarza trudności z ich jednoznaczną oceną, co jest doskonale widoczne na przykładzie wspomnianych już typów zachowań, których przedmiotem jest mienie: kradzież, paserstwo, uszkodzenie cudzej rzeczy ruchomej, ale nie tylko. Trudności te pogłębiły się w wyniku zmiany metody „przepołowienia” dokonanej nowelizacją z 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw. W ocenie projektodawcy obecny stan wymaga pilnej interwencji, szczególnie gdy weźmie się pod uwagę, że w świetle art. 2a, dodanego ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. (Dz.U. 2015, poz. 396) istnieje konieczność analizowania prawomocnie zakończonych już spraw, w celu weryfikacji skutków

kontrawencjonalizacji dokonanej nowelą z 27 września 2013 r. Co więcej, analiza taka przeprowadzana jest każdego roku i dotyczy tysięcy spraw w całym kraju. Skutki wspomnianej kontrawencjonalizacji przejawiają się w wielu aspektach funkcjonowania aktualnych przepisów. Jednym z nich jest „przewlekanie” postępowań w celu doprowadzenia do częściowej depenalizacji. Sprawca kradzieży rzeczy niewiele przekraczającej ustawowy próg liczy (zwykle zasadnie), iż z początkiem nowego roku, kradzież z przestępstwa przeistoczy się w wykroczenie. Obniżenie ustalonej aktualnie zbyt wysoko i ciągle rosnącej kwoty „przepełnienia” doprowadziło do tego, że sprawcy wykroczeń przeciwko mieniu dostosowują wartość skradzionego mienia dokładnie do aktualnie obowiązującej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Praktyka pokazała, że zmiany wprowadzone nowelą z 27 września 2013 r. w zakresie zastąpienia systemu kwotowego, parametrycznym nie spełniły oczekiwań, także dlatego, iż kryterium rozgraniczenia typów czynów zabronionych, których kwalifikacja uzależniona jest od kwoty przedmiotu czynności wykonawczej nie powiązано z czasem w jakim doszło do ich popełnienia. Brak dopełnienia używanego przez ustawę kryterium „przepełnienia” jednoznacznym wskazaniem, że oceny zachowania należy dokonywać w czasie czynu spowodował, iż sądy zmuszone są do corocznej kontroli spraw, w których kara nie została jeszcze w całości wykonana, celem ustalenia, czy nie zachodzi np. potrzeba uwolnienia sprawcy przestępstwa, ze względu na wykonanie kary. Nadto istniały wątpliwości, czy jeżeli zmiana kwoty najniższego miesięcznego wynagrodzenia nastąpi na danym etapie postępowania, nie należy takiego etapu zakończyć bez zmiany kwalifikacji. W związku z tym proponuje się powrócić do kwotowego kryterium przepełnienia w wysokości 400 zł., gdyż zabieg taki per saldo jest opłacalny z punktu widzenia racjonalizacji stosowania prawa. Niebagatelne znaczenie ma przy tym fakt, iż zmiany kwoty najniższego miesięcznego wynagrodzenia za pracę dokonywane na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U z 2017, poz. 847-t.j.), jakkolwiek dokonywane co roku, nie są na tyle znaczne (na przestrzeni ostatnich pięciu lat wzrosło o niespełna 500 zł), by powodować konieczność częstych nowelizacji. Konsekwencją tego są proponowane zmiany zarówno w art. 119 § 1 k.w. jak i w treści art. 120 § 1 k.w., art. 122 § 1 i 2 k.w. oraz art. 124 § 1 k.w., które to przepisy także posługują się kryterium przepełnienia. Dostrzegając nagminność oraz społeczną szkodliwość czynów penalizowanych w art. 120 § 1 k.w. proponuje się jako wartość graniczną kwotę 400 zł., powyżej której czyn taki stanowi

występek. W zamierzeniu ma to także doprowadzić do zmiany w zakresie spostrzegania takich zachowań przez społeczeństwo.

Konsekwencją proponowanych zmian jest również zbędność definicji ustawowej minimalnego wynagrodzenia za pracę w obszarze Kodeksu wykroczeń, co skutkuje skreśleniem § 9 w art. 47 (art. 1 pkt 2 projektu).

Ponadto przedmiotowy projekt w art. 1 pkt 11 eliminuje nieścisłości powstałe w związku z dotychczasowymi regulacjami w obszarze Kodeksu wykroczeń. Ustawa z dnia 10 maja 1985 r. o zmianie niektórych przepisów prawa karnego i prawa o wykroczeniach (Dz. U. Nr 23, poz. 100) uchyliła bowiem pkt 1 w § 1 art. 130 k.w., bez dokonywania innych korekt w tym przepisie. Art. 130 § 1 pkt 2 k.w. w dotychczasowym brzmieniu dotyczy czynów przepołowionych kradzieży i przywłaszczenia (art. 119), kradzieży leśnej (art. 120), paserstwa (art. 122) oraz zniszczenia, uszkodzenia bądź uczynienia rzeczy niezdatną do użytku (art. 124). Wymienionych przepisów nie stosuje się, jeżeli przedmiotem czynu są broń, amunicja, materiały lub przyrządy wybuchowe, a więc odpowiedzialność będzie kształtowała się na podstawie przepisów kodeksu karnego, niezależnie od wartości przedmiotu czynu lub wysokości wyrządzonej szkody. W tym kontekście pozostawienie przepisu art. 130 § 1 pkt 2, który swym zakresem obejmuje art. 120, nie znajduje uzasadnienia. Przedmiotem czynu kradzieży leśnej, może być jedynie drzewo, w przeciwieństwie np. do kradzieży zwykłej (art. 119), której przedmiotem może być każda rzecz ruchoma, w tym np. broń. Koniecznym zatem jest zmiana brzmienia art. 130 § 1 k.w.

Zmiana wprowadzona przepisem art. 1 pkt 12 wynika z istniejącej dotychczas niespójności w zakresie regulacji art. 147a § 1 k.w. Przepis ten w części dotyczącej prowadzenia zakładu opieki zdrowotnej bez wymaganego wpisu do rejestru został wprowadzony do systemu prawa na mocy ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U z 2007 r. Nr 14, poz. 89, z późn. zm.), który to akt prawny został następnie uchylony na mocy ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U z 2016 r. poz.1638 – tekst jednolity). Ustawa o działalności leczniczej odmiennie zdefiniowała podmioty, które mogą prowadzić działalność leczniczą, wprowadzając obok samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej także inne jednostki określone w art. 4 ust. 1 pkt 1,3-7 ustawy, takie jak np. przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, instytuty badawcze, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych lub fundacje i

stowarzyszenia, których celem statutowym jest wykonywanie zadań w zakresie ochrony zdrowia i których statut dopuszcza prowadzenie działalności leczniczej. Wraz z wprowadzeniem powołanej ustawy nie zmieniono art. 147a § 1 k.w. co pozostawiło poza zakresem normowania tego przepisu k.w. te osoby, które prowadzą działalność leczniczą w formie innej niż samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, stąd konieczność właściwego ukształtowania znamion wykroczenia określonego w art. 147a § 1 k.w. umożliwiającego odzwierciedlenie obowiązującego zakresu pojęć związanych z aktualnymi regulacjami dotyczącymi działalności leczniczej.

Zmiany przepisów wynikające z art. 1 pkt 3, projektu w ustawie Kodeks wykroczeń, ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (art. 2 projektu) oraz ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art.5 projektu), mają na celu przemodelowanie katalogu sankcji karnych w celu szybszego i bardziej efektywnego załatwiania spraw o wykroczenia.

W praktyce od wielu lat wysuwany jest postulat uelastycznienia sankcji groźących za wykroczenia opisane w art. 65 § 1 k.w., art. 87 k.w. i art. 43¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi. Brak możliwości orzeczenia, w miejsce kary grzywny, także kary ograniczenia wolności powoduje, że dopiero na etapie wykonania orzeczonej kary dochodzi do urealnienia sankcji w sensie zobowiązania ukaranego do wykonywania pracy na cel społeczny, często poprzedzone bezskuteczną egzekucją sądową, zmianami na kary zastępcze aresztu lub rozkładaniem grzywny na raty, a następnie odwoływaniem rat. Powodem jest sytuacja materialna ukaranego, którego nie stać na zapłacenie grzywny i jest to oczywiste już w momencie orzekania kary przez sąd, który jednak nie posiada możliwości orzeczenia innej sankcji. Nie sposób także pominąć, że stan taki generuje koszty dla Skarbu Państwa w sprawach, które powinny być szybko załatwiane i wykonywane. Ekonomia postępowania po wprowadzeniu projektowanych zmian ulegnie poprawie z uwagi na to, że w sądach wszczyna się corocznie około 25 000 spraw stypizowanych jako wykroczenia z art. 65 § 1 k.w. i art. 43¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Nieco odmiennie problem ten przedstawia się w przypadku typu czynu zabronionego z art. 119 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Przepis ten rodzi liczne wątpliwości, także w zakresie sankcji grożącej za niepowiadomienie właściwego, powiatowego urzędu pracy o podjęciu zatrudnienia lub rozpoczęciu działalności gospodarczej. Ustalenie dolnej granicy grzywny na poziomie 500 zł w stosunku do osoby dotychczas bezrobotnej należy uznać za nazbyt restrykcyjne. Trzeba również pamiętać, że odpowiedzialności za wykroczenie z art. 119 ust. 2 u.p.z i r.p. podlegają także osoby, które straciły status bezrobotnego w związku z nabyciem uprawnień emerytalnych. Taka sztywna sankcja nie pozwala na uwzględnienie licznych okoliczności uzasadniających wymierzenie niższej kary, w szczególności dostosowanej do sytuacji materialnej obwinionego.

O ile osoby zatrudniające nielegalnie cudzoziemców, które czerpią z tego tytułu korzyści powinny ponosić surową odpowiedzialność, o tyle osoby przez nich zatrudniane, nie mogą być surowo represjonowane dlatego, że wykonują pracę w kraju, w którym obowiązują przepisy często dla nich niezrozumiałe. Uznając, że zachowanie takie nie powinno pozostawać bez konsekwencji, w treści art. 120 ust. 2 dolną granicę kary grzywny proponuje się obniżyć do „standardowego” poziomu, co da organom mandatowym, ale i sądom możliwość szerszego uwzględnienia okoliczności, w jakich doszło do popełnienia wykroczenia. W szczególności taka zmiana będzie pożądana z punktu widzenia obcokrajowców, którzy bezpośrednio będą mogli być ukarani w postępowaniu mandatowym. Praktyka orzekania wskazuje, że brak możliwości bezpośredniego rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu mandatowym o czyn z art. 120 ust. 2 k.w. generuje często dodatkowe koszty związane z tłumaczeniem dokumentów procesowych, a egzekucja grzywny w postępowaniu sądowym jest znacznie utrudniona z uwagi na to, że cudzoziemcy zazwyczaj wykonują prace sezonowe i nie zamieszkują stale na terenie Polski.

Problematyka obowiązków spoczywających na pracodawcy z tytułu zatrudnienia należy do jednej z trudniejszych w obrębie szeroko rozumianego prawa pracy. Objęcie kryminalizacją niewywiązywania się z tych obowiązków względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zasadniczo nie budzi wątpliwości. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U z 2016 r. poz. 963 z późn. zm.) w przepisie art. 98 ust.1 pkt 1a określająca odpowiedzialność za wykroczenie polegające na niedopełnieniu obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w przewidzianym przepisami terminie, nie przewiduje podwyższonej dolnej granicy ustawowego zagrożenia karą grzywny za ten czyn. W art. 98 ust. 1 pkt 2 cytowanej ustawy przewidziana jest zaś odpowiedzialność za niezgłoszenie wymaganych ustawą danych lub zgłoszenie nieprawdziwych danych albo

udzielenie w tych sprawach nieprawdziwych wyjaśnień lub odmowę ich udzielenia. Kontrowersje dotyczą braku proporcji pomiędzy analogicznymi czynami polegającym na opóźnianiu się w opłacaniu składek na Fundusz Pracy i składek na ubezpieczenie społeczne. Zachowania takie powinny być traktowane jednakowo, a z całą pewnością kara grzywny w wysokości nie niższej niż 3000 zł jest karą zbyt surową. Co więcej, często przyczynia się do pogłębiania trudności finansowych pracodawcy, który często jest niewielkim rodzinnym podmiotem gospodarczym. Aktualny mechanizm jest zbyt restryktywny, a przepisy tak ukształtowane rodzą efekt lekceważenia sankcji, które są oceniane jako zbyt surowe i nie spełniają jednej z podstawowych funkcji, jaką jest akceptacja wymierzonej kary. W wymiarze ekonomicznym kara grzywny w minimalnej kwocie 3000 złotych jest wyższa niż grzywny orzekanej za przestępstwa powszechne.

Art. 1 pkt 4 i 6 projektu wprowadza zaostrzenie ustawowych sankcji karnych za wykroczenia związane z utrzymywaniem zwierząt. Posiadanie zwierzęcia powinno wiązać się z odpowiedzialnością sankcjonowaną w adekwatnym zakresie. Problemem, który często jest bagatelizowany są zachowania właścicieli zwierząt, w szczególności właścicieli psów, nie tylko tych, którzy hodują zwierzęta tzw. rasy niebezpieczne, ale wszystkich, nie zachowujących środków ostrożności przy ich trzymaniu. Przypadki ataku zwierząt pozostawionych bez opieki zdarzają się stosunkowo często, a ofiarami padają również dzieci. Brak dostatecznych środków reakcji karnej na takie czyny sprawia, że właściciele w istocie czują się bezkarni. Przepis art. 77 k.w., penalizujący postępowanie polegające na niezachowaniu zwykłych, a często także nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierząt przewiduje bowiem karę grzywny tylko do 250 złotych albo karę nagany. Zdaniem projektodawcy, istnieją wystarczające powody, aby zaostrzyć odpowiedzialność i zachowanie takie obwarować sankcją grzywny do 5.000 zł., a dodatkowo dać sądowi możliwość orzeczenia kary ograniczenia wolności, jako kary alternatywnej w sytuacji, gdy z góry wiadomo, że właściciela zwierzęcia nie stać na zapłatę kary grzywny. Podobnie kwestia ta przedstawia się w przypadku wykroczenia z art. 108 k.w. Typ ten zagrożony jest bowiem karą grzywny, której górna granica wynosi 1000 zł. Niczym nieuzasadniona dysproporcja pomiędzy sankcją, jaka grozi za zachowania obiektywnie bardzo niebezpieczne i wysoce szkodliwe ze społecznego punktu widzenia, bo polegające na „szczuciu” psem człowieka, a karą, jaką kodeks przewiduje np. za nieostrożne obchodzenie się z materiałami wybuchowymi, ale też łatwo zapalnymi (przepis art. 83 § 1 k.w. przewiduje nawet karę aresztu), niewątpliwie musi ulec likwidacji. Proponuje się, by sprawca podlegał karze

ograniczenia wolności albo grzywny, zaś kara nagany, którą proponuje się pozostawić dawałaby możliwość uwzględnienia szczególnych sytuacji, bez konieczności sięgania po instytucję nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Zmiana treści § 1 i 2 w art. 87 k.w. jest spowodowana koniecznością uelastyczenia katalogu sankcji za wykroczenie w celu sprawniejszego ich orzekania. Katalog kar możliwych do orzeczenia poszerzono o karę ograniczenia wolności, którą sąd będzie mógł orzec w wypadku braku podstaw do orzeczenia kary grzywny.

Aktualnie istnieje sfera zachowań, gdzie osoby prowadzące innego rodzaju pojazdy niż mechaniczne pozostają w istocie bezkarne, chociaż są w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka. Przypadki, w których np. kapitan żaglowca, czy jachtu prowadzi jednostkę przewożącą pasażerów, znajdując się chociażby tylko w stanie po użyciu alkoholu, nie powinny być obojętne z punktu widzenia prawa karnego. Pilotujący statek powietrzny inny, niż o napędzie mechanicznym, nawet jeżeli szybuje sam, jednak jest pod wpływem narkotyków, stwarza realne zagrożenie w ruchu powietrznym, ale i na ziemi. Takie postępowanie proponuje się objąć zakresem kryminalizacji art. 87 § 1a i § 2 k.w., który obok prowadzenia pojazdu innego niż mechaniczny w ruchu lądowym, a ściślej na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu, czyniłby karygodnym, jako wykroczenie, prowadzenie pojazdów nie napędzanych silnikiem w ruchu wodnym lub powietrznym.

Jedynym przepisem, który znajduje się poza kodeksem, a który dotyczy wyżej przedstawionych kwestii, jest art. 35 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. 2016, poz. 1656 z późn. zm.) Z racji tego, iż zakres regulacji tego przepisu pokrywa się z projektowanym art. 87 § 2 k.w., projektodawca proponuje uchylenie art. 35 cytowanej ustawy jako zbędnego w systemie prawa, a konsekwencją tej zmiany jest zmiana brzmienia treści art. 36 wymienionej ustawy.

Regulacje wprowadzone w art. 3 i art. 4 pkt 1 lit. b projektu są podyktowane koniecznością utworzenia i prowadzenia elektronicznego rejestru sprawców wykroczeń przeciwko mieniu z art. 119 §1 k.w., art. 120 § 1 k.w., art. 122 § 1 i 2 k.w. i art. 124 § 1 k.w., osobach podejrzanych o popełnienie tych wykroczeń oraz obwinionych i ukaranych oraz pozyskiwania tych danych przez uprawnione organy w toku czynności wyjaśniających jak również prowadzonego postępowania, w celu dokonania właściwej oceny prawnej zachowania sprawcy i przyjęcia adekwatnej kwalifikacji prawnej dokonanych czynów

przeciwko mieniu, czy to w oparciu o Kodeks wykroczeń, czy odpowiednio jako przestępstwo.

Zmiany wprowadzone w art. 3 pkt. 1 lit.a są efektem orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. Postulaty sformułowane w uzasadnieniu wyroku TK z dnia 5 marca 2013 r. sygn. akt U 2/11 (Dz.U z 2013 r., poz. 375) odnośnie wymagań ustawowej regulacji środków przymusu legły u podstaw nowelizacji art. 74 k.p.k. dokonanej nowelą z dnia 27 września 2013 r. Dodano wówczas przepis art. 74 § 3 a, który daje podstawę stosowania środków przymusu bezpośredniego wobec osoby poddawanej badaniom, o których mowa w § 2 tego przepisu. Z racji tego, iż osoba podejrzewana o popełnienie wykroczenia może być również poddana takim samym badaniom i może powstać potrzeba użycia wobec niej przymusu, przepis art. 54 § 5 k.p.w. należało uzupełnić o recepcję wspomnianego przepisu.

Pozostałe zmiany wprowadzone w art. 4 projektu zmierzają do usprawnienia pracy sądów i zasad postępowania mandatowego.

Proponowane zmiany w art. 97 k.p.w. wynikają z faktu, iż praktyka w sposób niewłaściwy interpretowała regulację dotyczącą terminów w jakich dopuszczalne jest nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego. W szczególności, w wyniku nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 225, poz. 1466 z późn. zm.) wydłużenie czasu pozostawionego organowi mandatowemu do ukarania sprawcy wykroczenia, ujawnionego za pomocą urządzenia kontrolno-pomiarowego lub urządzenia rejestrującego, wynikało stąd, że bieg tego terminu liczony był (w zależności od przyjętej praktyki), bądź od chwili, gdy urządzenie to utrwaliło fakt popełnienia wykroczenia, bądź od momentu, gdy organ mandatowy zapoznał się z treścią zapisu. Tymczasem, warunkiem wydania rozstrzygnięcia, jest ustalenie osoby sprawcy. Do tego czasu, nie sposób mówić o rozpoczęciu biegu terminu do nałożenia grzywny w drodze mandatu, niezależnie od tego, czy jest to mandat nakładany na sprawcę zatrzymanego na gorącym uczynku, czy sprawcę z którym organ mandatowy nie ma bezpośredniego kontaktu. W świetle proponowanej regulacji, organ mandatowy ma prawo prowadzić czynności wyjaśniające, aż do ustalenia sprawcy wykroczenia. Czynności takie jakkolwiek nie powinny trwać dłużej niż 30 dni (jest to termin instrukcyjny) są formą postępowania przygotowawczego i powinny kończyć się albo ustaleniem osoby, która dopuściła się wykroczenia, albo decyzją o odstąpieniu od ścigania sprawcy, a czasu ich trwania nie wlicza się do okresu, o którym mowa w

projektowanym art. 97 § 1 k.p.w. Skrócenie terminu, z którego przekroczeniem organ mandatowy nie może już nałożyć mandatu karnego, wynika z potrzeby przywrócenia właściwego charakteru temu postępowaniu. Biorąc pod uwagę głosy doktryny, proponuje się wprowadzić jednolity termin 90 dni do nałożenia mandatu od chwili, gdy organ mandatowy dowiedział się o osobie sprawcy. Projektowana zmiana umożliwi także zastosowanie postępowania mandatowego we wskazanym terminie 90 dni od ustalenia sprawcy, gdy uprawniony funkcjonariusz stwierdzi popełnienie wykroczenia, w szczególności za pomocą urządzenia kontrolno-pomiarowego lub urządzenia rejestrującego. Nie ma bowiem powodów, by organ ten zwlekał z wydaniem rozstrzygnięcia w sytuacji, gdy sprawca zostanie ustalony, a zwłoka wynikać może jedynie z faktu, że mieszka on w dużej odległości od siedziby organu mandatowego.

Nowe brzmienie przepisu art. 97 § 3 k.p.w. wprowadza z kolei konieczność określenia zachowania stanowiącego wykroczenie, datę i miejsce jego popełnienia oraz kwalifikację prawną wykroczenia, za które organ mandatowy wymierzył grzywnę. Powyższe wynika z faktu, że data popełnienia wykroczenia, często nie pokrywa się z datą wystawienia mandatu. Sąd rozpoznający ewentualny wniosek o uchylenie prawomocnego mandatu powinien mieć informacje, kiedy, jakiego dnia miał miejsce czyn zabroniony oraz kiedy wydano rozstrzygnięcie. Obecnie, złą praktyką jest także nadmierna „lapidarność” zapisów na formularzu mandatu. Co prawda treść obecnego art. 97 § 3 k.p.w. oznacza, że „określenie wykroczenia zarzucanego sprawcy” może sprowadzać się do kilku słów np. kolizja – art. 86 § 1 k.w., tym niemniej w praktyce jest to nader często stosowane. Zdaniem projektodawcy, w opisie takim musi znaleźć się zapis, który w sposób jednoznaczny oddaje pogląd organu na sprawstwo i przyjętą kwalifikację. Nie sposób oczywiście dokonywać egzemplifikacji takich zapisów, tym niemniej jeżeli funkcjonariusz uznał, że sprawca popełnił wykroczenie z art. 86 § 1 k.w., winien wskazać, że nastąpiło to w wyniku np. zignorowania sygnalizacji świetlnej, nadającej sygnał czerwony. Tylko wyjątkowo funkcjonariusz uprawnionego organu może pominąć konieczność sporządzenia zwięzłego opisu wykroczenia, gdy będzie to uzasadnione charakterem czynu.

Z racji tego, iż w praktyce daje się zauważyć odwrót od stosowania postępowania mandatowego wobec sprawcy, którego nie zastano na miejscu zdarzenia, a jego tożsamość jest znana, proponuje się dokonanie zmiany art. 98 § 4 i 5 k.p.w.. Powodem jest nie tylko dysfunkcjonalizm dotychczasowej regulacji, ale też mała skuteczność takiej formy mandatu

wynikająca z faktu, że tylko w niewielkim procencie przypadków sprawcy uiszczają grzywnę nałożoną mandatem karnym zaocznym. Wprowadza się obowiązek doręczenia mandatu obok dotychczasowej regulacji przewidującej pozostawienie go w miejscu, z którego sprawca może mandat taki „niezwłocznie” odebrać. Ma to istotne znaczenie w sytuacji, gdy ukarani lekceważą fakt znalezienia mandatu, bowiem sprawa w konsekwencji jest kierowana do sądu z wnioskiem o ukaranie. W myśl zamierzeń, funkcjonariusz organu mandatowego, jeżeli nie zastał sprawcy na miejscu zdarzenia, a zna jego dane osobowe, może podjąć niezbędne kroki, aby mandat mu doręczyć. Wydłużenie terminu do uiszczenia grzywny do 14 dni jest z kolei związane ze wspomnianym zastępczym lub pośrednim sposobem doręczenia takiego mandatu. Ukaranym powinien być wystarczający czas, by dokonać wpłaty grzywny w sytuacji, gdy mandat został mu doręczony pod jego nieobecność.

Skutkiem projektowanych zmiany będzie częściowe odciążenie sądów powszechnych od rozpoznawania spraw drobnych, redukcja kosztów prowadzonych postępowań oraz poprawa sprawności pozostałych postępowań sądowych a zmiany postępowania mandatowego doprowadzą do redukcji liczby postępowań w sprawach o wykroczenia.

Ustawa powinna wejść w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zakres projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) projektowana ustawa nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny oraz na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce „Projekty aktów prawnych – prawo karne”.